

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 383/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária KERAK s.r.o., Seberíniho 6/C, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní sp. zn. 1T/39/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 1T/39/2021. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie 1 000 eur, ako aj náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako advokát bol opatrením okresného súdu z 21. júla 2018 ustanovený obvinenému [REDACTED] z dôvodu povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku za obhajcu.
3. Sťažovateľ zaslal 22. augusta 2023 okresnému súdu vyčíslenie trov právneho zastúpenia v trestnom konaní. Okresný súd rozhodol uznesením z 29. apríla 2025, ktorým sťažovateľovi priznal trovy obhajoby. Predmetné trovy neboli sťažovateľovi do dnešného dňa vyplatené.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka, že okresný súd v napadnutom konaní nerozhodol o jeho návrhu na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov v zákonom ustanovenej lehote 30 dní podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku, ale až po uplynutí takmer dvoch rokov, teda nerozhodol bez zbytočných prietáhov a v primeranej lehote. Prietahy naďalej trvajú, keďže priznané trovy mu neboli doteraz vyplatené.

5. Sťažovateľ zdôrazňuje, že napadnuté konanie stále trvá, keďže priznané trovy mu neboli vyplatené, pričom nemá k dispozícii žiaden účinný právny prostriedok nápravy.

6. Predmetná právna vec nie je právne ani skutkovo zložitá, pričom sťažovateľ nijako neprispel k vzniku zbytočných prietáhov. Zodpovednosť za uvedený stav spočíva výlučne na okresnom súde.

7. Vymedzené okolnosti odôvodňujú priznanie finančného zadost'učinenia vzhľadom na nemajetkovú ujmu, ktorú sťažovateľ utrpel v dôsledku zbytočných prietáhov v napadnutom konaní.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikaturu Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010). Z toho vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam identické.

10. Článok 6 ods. 1 dohovoru možno aplikovať aj na rozhodovanie o trovách konania za predpokladu, že predmetom konania bolo rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti trestného obvinenia (porovnaj rozsudky ESLP vo veciach Robins proti Spojenému kráľovstvu z 23. 9. 1997, Beer proti Rakúsku zo 6. 2. 2001, porovnaj tiež KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 604.). Obdobne aj ústavný súd uviedol, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (m. m. IV. ÚS 604/2018). Aj na konanie o trovách konania sa takto vzťahujú garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. z čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. povinnosť súdu rozhodnúť o trovách konania v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prietáhov.

11. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prietahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť

k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

12. Súčasťou stabilnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu je názor, v zmysle ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nemôže dochádzať k porušovaniu označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd sťažnosť odmietne, vychádzajúc pritom z účelu týchto práv, ktorých spoločným menovateľom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Inými slovami, ústavný súd poskytuje ochranu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo alebo k jeho porušeniu dochádza (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, I. ÚS 22/01, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (Miroslav Mazurek v. Slovenská republika z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05) vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. V prvom rade ústavný súd akceptuje námietky sťažovateľa v tom, že okresný súd pri rozhodovaní o jeho návrhu na priznanie trov obhajoby nepostupoval dôsledne v súlade s § 553 ods. 3 Trestného poriadku. Ústavný súd považuje stav nerozhodnutia a nevyplatenia trov obhajoby nad rámec lehôt ustanovených Trestným poriadkom (§ 553 ods. 3) za neakceptovateľný. V skutkovo a právne podobných veciach (I. ÚS 279/2019, IV. ÚS 129/2019, IV. ÚS 274/2021) považoval za relevantné, že v týchto prípadoch ide o odmenu sťažovateľa za vykonanú službu. Prostredníctvom činnosti sťažovateľa štát realizuje právo na právnu pomoc, resp. právo na obhajobu – a to aj v prípadoch povinnej obhajoby (§ 37 Trestného poriadku). Podanie návrhu na priznanie trov právneho zastúpenia možno vnímať ako vystavenie faktúry s lehotou splatnosti. Je oprávnením štátu prostredníctvom okresného súdu skontrolovať správnosť vyúčtovania, rovnako je ale povinnosťou štátu v primeranej lehote rozhodnúť o priznaní trov právneho zastúpenia. Nerozhodnutie o trovách právneho zastúpenia výrazne po lehote ustanovenej zákonom vytvára stav, keď sťažovateľ poskytne službu vopred a ide o službu, na ktorej poskytnutí má sám štát záujem, s tým, že štát jednostranne vnúti poskytovateľovi služby (advokátovi) zjavne neprimeranú lehotu splatnosti za poskytnuté služby, ktorá je navyše v rozpore so zákonom. Efektívne ide o jednostranne vynútené poskytnutie úveru štátu súkromnoprávnym subjektom.

14. Napriek uvedenému ústavný súd v aktuálne prerokúvanom prípade považoval za potrebné prihliadnúť na to, že vo veci sťažovateľa už v čase podania ústavnej sťažnosti (3. júna 2025) okresný súd rozhodol o trovách obhajoby (29. apríla 2025). Sťažovateľ nič neuvádza o tom, či uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť, v ústavnej sťažnosti však uvádza, že jeho stav právnej neistoty spočíva v tom, že mu priznané trovy neboli dosiaľ vyplatené. V zmysle druhej vety § 553 ods. 3 Trestného poriadku priznanú odmenu a náhradu hotových výdavkov orgán činný v trestnom konaní alebo súd vyplatí najneskôr do 90 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Je teda zjavné, že v aktuálnej procesnej situácii (po rozhodnutí o trovách obhajoby) ani za predpokladu nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia v čase podania ústavnej sťažnosti zjavne neuplynula lehota 90 dní

na vyplatenie priznaných trov sťažovateľovi. V prípade podania sťažnosti proti predmetnému uzneseniu oprávneným subjektom by toto uznesenie ani nenadobudlo právoplatnosť, a tým by ani nezačala plynúť zákonná lehota na vyplatenie priznaných trov. V čase podania ústavnej sťažnosti nemožno identifikovať prieťah na strane okresného súdu. Právnu neistotu sťažovateľa v podstatnom rozsahu odstránil okresný súd rozhodnutím o trovách obhajoby (síce po zákonom ustanovenej lehote) a aktuálna právna neistota sťažovateľa spočíva v nevyplatení priznaných trov, pritom je potrebné zdôrazniť, že v čase podania ústavnej sťažnosti okresnému súdu nemohla uplynúť lehota na vyplatenie priznaných trov obhajoby. Ústavný súd akceptuje, že sťažovateľ sa nachádza v stave právnej neistoty spočívajúcom v nevyplatení priznaných trov, v každom prípade tento stav v čase podania ústavnej sťažnosti nebol v rozpore so zákonom s tým, že tento stav nedosahuje takú intenzitu, ktorá by viedla k záveru o porušení označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní (m. m. IV. ÚS 224/2022).

15. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu